

La Ginebra va a comprar el pa

CONTE DE JORDI FERRER I FRIGOLA

A la Ginebra, la seva mare li va dir:

—Ginebra, vés a comprar el pa.

I la Ginebra va agafar els diners i hi va anar, però sense ganes. No li feia mandra, ni tenia per costum rondinar. El problema era que la veïna —un any més gran que ella— sempre se'n reia si la descobria anant a comprar el pa. Des del balcó, li cridava coses com ara:

—Veïneta, és tan maco veure com fas de minyona!

La Ginebra s'enfadava moltíssim quan s'ho sentia dir, i més perquè tenia la impressió que se n'assabentava mig barri. Provava de no escoltar-se-la, fer com si no hi fos, i ho assajava a casa, però l'únic que aconseguia era pensar-hi més i més, i enfadar-s'hi més encara.

Si la mare li deixava quedar-se el canvi, com a mínim tenia un al·licient per anar a comprar el pa, i llavors no li sabien tant de greu les paraulotes de la malèvola veïna. Però molt sovint la mare li deia:

—...i no t'oblidis de tornar tot el canvi.

Aleshores, sense cap diner, no podia triar entre les l·laminadures que venien al forn mateix, ni anar a la llibreria del davant i comprar-se un sobre de cromos. Ni tampoc podia posar les monedes a la guardiola, per quan volgués comprar-se una cosa més grossa. Un dia pensava comprar-se la cosa més cara del món.

La Ginebra, doncs, va anar a comprar el pa. Va sortir de casa corrents per camuflar-se de seguida entre els portals, i va fer via cap al forn satisfeta que la veïna no l'hagués vista. Al cap de poc ja en sortia amb el bossa plena, i va adonar-se que no podia comprar cromos encara que volgués, perquè la llibreria del davant ja no hi era.

S'havia convertit en una botiga buida del tot. La Ginebra va pensar que la devien estar arreglant per tornar-la a obrir aviat. Però quan, xafardera, va travessar el carrer i va plantar-s'hi al davant, va veure que hi havia un senyor darrere el taulell, esperant. Ella no va poder estar-se d'entrar-hi de seguida.

—Bon dia —va dir la Ginebra.

—Bon dia —va dir el botiguer—. Us felicito, sou el meu primer client, esteu de sort.

—Que bé! —va exclamar la Ginebra, però després de fer un cop d'ull ràpid a tota la botiga, va preguntar—: Però, què hi veneu, aquí?

El local era ben buit, i les botigues que la Ginebra havia vist fins aquell moment sempre eren plenes de coses per vendre.

—Que què veng? —va estranyar-se el botiguer—. Que no ho veus? Jo veng allò que tothom desitja i somia, que treu la son tant als pobres com als rics, i fa barallar amics i germans.

—I què és, què és?

La Ginebra va posar-se vermella de cop, no podia estar-se quieta i es refregava les mans amb nerviosisme.

—Jo venc la cosa més cara del món —va contestar l'home amb solemnitat poc dissimulada.

La Ginebra va pensar una estona amb la boca en forma d'o majúscula, i en acabat va somriure.

—Doncs ves quina casualitat, de vegades he pensat que quan sigui gran me la compraré, la cosa aquesta.

—Sí, ja ho sé —va afirmar el botiguer satisfet—: formes part del 97,87% de consumidors potencials amb aquest desig. Les estadístiques mai no fallen.

—Les què?

—Les matemàtiques, són una ciència ben exacta, sí senyor.

—He tret un *molt bé* en matemàtiques —va explicar la Ginebra, interrompent-lo.

—Molt rebé, noieta, ja veig que ets molt espavilada. Ben segur que els teus pares deuen estar orgullosos de tu. També ho estarien el meu pare, i el meu avi, i el meu besavi, si em veiessin. Tots tres van ser grans botiguers, però cap d'ells no va tenir la pensada d'obrir una botiga com la meva.

Aleshores l'home va inclinar-se cap a ella, del taulell estant, i va mirar-la molt fixament.

—Perquè suposo que tu disposes d'ingressos propis, oi? —va preguntar amb serietat.

—Què vol dir això?

—Si tens cèntims.

—I tant! —va dir la Ginebra—. De vegades la mare em dóna el canvi quan vaig a comprar el pa aquí al davant, però no sempre.

—Bé, així doncs, què vols comprar?

—Doncs no ho sé —va reconèixer la Ginebra—. De vegades sí que he pensat que voldria comprar-me la cosa més cara del món, però no sé quina cosa és aquesta. Quines coses té?

—Un munt! —va exclamar el botiguer—. A tu què t'agradaria? El mar, per exemple?

—El mar? I on el posaria?

—Això importa ben poc, el que importa són les ganes de tenir, perquè en acabat l'objecte comprat es desa en un racó. A més, tot seguit podries comprar un recipient per encabir-hi el mar: tots els complementos estan disponibles. —Al botiguer se'l veia cada cop més eufòric—. I la ciutat?, t'agradaria tenir la ciutat a casa? T'hi faries un fart de jugar! La venc de punta a punta, però també t'ho podria arreglar i posar-te'n un tros. I la lluna?, què me'n dius de la lluna?

—La lluna... —va mussitar la Ginebra amb els ulls i la boca molt oberts.

—Cada nit et canviaria d'aspecte, sols per tu, tindries un munt de llunes diferents pel preu d'una.

La Ginebra ja s'imaginava quines coses podria fer amb la lluna, un cop a casa.

—Però hi ha un problema —va lamentar el botiguer, abaixant els ulls—, i no me n'he adonat fins que ja tenia tota la botiga muntada.

—Que no et caben les coses que vens a la botiga —va afirmar ràpidament la Ginebra, convençuda d'haver-li endevinat el maldecap.

—No, no, molt pitjor encara.

—Que no saps com transportar-ho —va tornar-ho a provar—: perquè arregar el mar, encara, però la lluna...

—No, no, el gran problema és que no hi ha prou números.

—No hi ha números? Si n'hi ha un munt!

—Sí, maca, però no en són prou —va replicar l'home—. Les coses que jo venc són tan i tan

cares que no s'han inventat uns números prou grans per posar-hi preu. —Va estar una bona estona en silenci, i després va demanar a la Ginebra—: A veure, digues un número.

La Ginebra va pensar que n'hauria de dir un de molt i molt alt per posar preu a les coses que venia aquell senyor.

—Vuitanta-mil.

—Ui, no, no, amb això no n'hi ha ni per començar.

—Quaranta-set milions tres-centes mil —va tornar-ho a provar, esforçant-s'hi.

—Apa, hi perdria un munt de cèntims, si vengués el gènere a aquest preu.

La Ginebra aleshores va recordar un número que a en Marc, a l'hora del pati, sempre li agradava fer servir.

—Un trilió de trillions de trillions de trillions de trillions de trillions de trillions —encara que en Marc era capaç de dir-ne vint o vint-i-cinc de seguits, de trillions d'aquests.

—Ho veus?, ho veus? No en tenim prou. No hi ha números prou grans perquè jo pugui vendre el que venc, i si no hi ha números tampoc no hi ha bitllets del mateix valor per pagar-me.

—És veritat —va reconèixer la Ginebra.

—Aleshores, això vol dir que no vendré res, i hauré de plegar.

L'home s'havia posat molt trist, i per això l'endemà la Ginebra va anar a comprar el pa amb el neguit de si la botiga seria oberta o tancada, i va alegrar-se quan va arribar-hi i va tornar a veure la persiana amunt. Aquest cop l'aparador no era buit, sinó ple de caps de cartró de coloraines, i de totes mides: en algunes hi cabien amb prou feines unes arracades i d'altres semblaven els paquets del dia de Reis. Estaven lligades totes amb llaços, grocs, vermells, verds, carbasses i un munt de colors més.

—Bon dia —va saludar la Ginebra ja dins de la botiga.

—Bon dia. Ah, ets la meva clienta d'ahir! Ho sento, però finalment no et podré vendre la lluna: he decidit canviar de negoci.

—Ja ho veig. Ara vens capsetes amb llacets.

—I ara! —El botiguer semblava ofès—. Jo mai no posaria una botiga de caps de maca.

La Ginebra va pensar que probablement seria millor no comentar res més, no fos cas que es tornés a posar de peus a la galleda. Per sort, va ser l'home qui va preguntar:

—A tu, què és el que et fa enfadar més?

—La meva veïna estúpida! —va respondre amb rapidesa. Precisament aquell dia li havia dit més coses que mai, i n'estava molt farta, d'ella.

—Molt bé —va continuar el botiguer—. I què és el que et fa més contenta?

Aquesta vegada la Ginebra va haver de pensar més estona. Finalment va dir:

—Que m'hagin posat el *molt bé* en matemàtiques.

El botiguer se la va mirar amb una cara allargada de cogombre.

—Només això? —va preguntar.

—També quan fan a la tele els dibuixos que m'agraden —va afegir.

—A mi el que em fa més content, per exemple —va explicar-se el botiguer—, és quan a casa la dona em pregunta com va el negoci, i jo li dic “Va bé”, encara que no sigui veritat. També em fan content els meus nens quan arriben d'escola. I també quan ahir van venir a sopar uns amics que viuen lluny d'aquí i feia molt de temps que no vèiem.

—Bé, a mi també quan arribo a casa i la mare em fa un petó i em diu “Que em fas feliç, Ginebra!” —va dir la Ginebra després d'haver-hi pensat una mica.

—Doncs això, jo ho venc.

—El què, ven? —va preguntar estranyada, sense acabar-ho d'entendre.

—Aquestes coses, les que ens fan els més contents i feliços del món. —Aleshores a l'home se li van il·luminar els ulls, i va continuar—: Les coses que ens fan més feliços són de franc, però jo les empaqueto i les venc.

—Les coses que ens fan més feliços són de franc, però tu les empaquetes i les vens —va repetir la Ginebra.

—Ara sí que ningú no es podrà estar del meu gènere. Tothom vindrà a la botiga i farà cues llarguíssimes per comprar-hi.

A la Ginebra li va semblar un idea molt bona, i bonica, perquè faria feliç un munt de gent. Però al cap d'una estona de rumiar, va ajuntar les celles perquè hi havia alguna cosa que no li acabava de quadrar.

—Però... però si acabes de dir que aquestes coses són de franc, com és que les vens?

—Xxxxxit! La gent no ho sap, que ho són, vet aquí la gràcia —va replicar l'home fluixet i de pressa.

—Però llavors enganyes la gent —va queixar-se la Ginebra.

El botiguer va fer morros de seguida.

—Jo sóc un home honest! —va clamar—. El meu pare, el meu avi, el meu besavi, que també eren grans botiguers, deien que l'honestedat s'ha de posar al davant de tot, sempre que no s'estigui darrere del taulell. I així ho faig.

Ella no en va quedar gaire convençuda.

—Bé, potser tens raó —va dir alçant els muscles—, però jo no et compraré mai res: com que ja sé el truc...

I de seguida va marxar de la botiga, que encara no havia comprat el pa, i a casa ja rondinarien.

L'endemà, a la Ginebra no li feia gens de mandra complir els encàrrecs de la mare, perquè tenia més ganes que mai de saber com li anava el nou negoci al botiguer. Però l'aparador ja no es veia, estava amagat per una persiana descolorida. Va comprendre que el botiguer havia plegat per culpa seva, perquè li havia descobert el truc, i això no ho hauria d'haver fet mai. Aleshores va posar-se a plorar al mig del carrer, sense importar-li que la veïna passés per allà i la pogués descobrir.

—I ara! Plores?

Era la veu del botiguer. Ella va alçar tímidament els ulls, dolçament negats de pluja, i va mirar-lo sense dir res, amb els llavis rebregats d'aguantar-se el plor. L'home li va somriure.

—Tenies raó —va dir-li ell, sospirant—. A tu no et podria posar mai a dins d'una capseta. No hi cabries. I segur que no t'agradaria gens, estar-t'hi.

Semblava que el botiguer no estava enfadat, per sort, però la Ginebra no estava gens alegre: li sabia greu que hagués decidit tancar la botiga. Ella hagués volgut anar-hi a comprar tot i saber-ne el truc, estirar els llacets de coloraines de les capsas de mides diferents per obrir-les amb neguit i il·lusió. A ella també li hagués agradat tenir les coses que més estima recollides en una capseta, per saber-les a prop, i contemplar-les i acaronar-les de tant en tant.

JORDI FERRER I FRIGOLA (Igalada, 1969), llicenciat en filologia i en documentació, acaba de publicar el llibre de contes ambientats a Igualada *Treball de camp a Ciutat Privada* (Emboscall, 2005).

